

Příloha 6: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Fakulta sportovních studií MU v Brně
Habilitační obor Kinantropologie

Uchazeč PhDr. Radek Vobr, Ph.D.
Pracoviště Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Habilitační práce Možnosti analýzy věku vrcholné výkonnosti na příkladu atletiky, plavání, běžeckého lyžování, ledního hokeje a fotbalu

Oponent Prof. PaedDr. Tomáš Kampmiller, PhD.
Pracoviště Fakulta telesnej výchovy a športu UK v Bratislave

Text posudku

Optimalizácia modelov športovej prípravy je úzko spojená s problematikou poznania faktorov, ktoré ju ovplyvňujú. Pri ponímaní dlhodobej podstaty športovej prípravy okrem vývinových faktorov v ontogenéze, vhodného obsahu, operatívnych a materiálnych prvkov športového tréningu je potrebné aj poznanie vhodného veku vrcholnej výkonnosti, ktoré môže do značnej miery ovplyvniť časové faktory a trvanie jednotlivých etáp prípravy. Môže sa stať optimalizačným faktorom dlhodobého modelu športového tréningu. Z takéhoto aspektu považujem predloženú habilitačnú prácu za aktuálnu z hľadiska športovej teórie a praxe. Túto potrebu podčiarkuje aj tendencia predlžovania vrcholovej výkonnosti vzhľadom na vek športovcov, ktorí sa snažia svojou „dlhovekosťou“ vo vrcholovom športe zabezpečiť existenciu prostredníctvom profesionalizácie a komerčnosti športu.

Predložená habilitačná práca obsahuje 170 strán textu a ďalších príloh, pričom autor použil vyše 200 literárnych a elektronických zdrojov pri jej spracovaní. Má 10 kapitol, ktoré tvoria určitú formu vedeckého spisu so základnými cieľovými kategóriami, teoretickými východiskami, metodikou a výsledkami spojenými s diskusiou. Práca svojím obsahom a rozsahom spĺňa požiadavky na habilitačný spis.

Autor si stanovil štyri vedecké otázky, z ktorých tri považujem za relevantné. Otázku č. 2, či je v danom športovom odvetví možné presne stanoviť vek vrcholnej výkonnosti, považujem za nevhodnú vzhľadom na 3. otázku, ktorá sa priamo pýta „Aký je vek vrcholnej výkonnosti v príslušnom odvetví športu“?

V teoretických východiskách je použitá literatúra zameraná na fylogénu, ontogénu človeka, ich faktory, ktoré ovplyvňujú najmä motorickú výkonnosť, somatické a ďalšie charakteristiky zasahujúce úroveň športovej výkonnosti. Hlbšie sa venuje teórii motorického učenia a charakteristike športového tréningu. V tejto časti práce chýba úvaha o motivačnej štruktúre, ktorá podľa môjho názoru do značnej miery ovplyvňuje úroveň športovej výkonnosti a tendencie posunutia vrcholovej výkonnosti do vyššieho veku, ktorú opisuje aj sám autor.

Metodika práce je založená na deskriptívnych prístupoch skupinového šetrenia a na prípadových štúdiách. Na špecifikáciu súborov autor využil základné štatistické charakteristiky početnosti, stredných hodnôt, variancie a využitia funkcie kľzavých priemerov. Vo futbale sa autor obmedzil iba na výkonnosť útočníkov.

Výsledky a diskusia sú rozdelené do 5 kapitol podľa jednotlivých analyzovaných odvetví športu (atletika, bežecké lyžovanie, plávanie, futbal a ľadový hokej). V tejto časti práce je mnoho popisných, užitočných empirických zistení, ktoré môžu mať pre jednotlivé

analyzované disciplíny relevantný praktický význam. Napriek tomu musím konštatovať, najmä podľa záverov, že autorovi sa nepodarilo zodpovedať všetky otázky vyplývajúce z cieľových kategórií dizertácie. Okrem toho si myslím, že zistenia súvisiace s rozdielnosťou podľa kontinentálneho a celosvetového súboru by bolo vhodné komentovať aj príčinami globalizácie, motivačnej štruktúry, ktorá je v súčasnosti výrazne ovplyvňovaná komerčnosťou a profesionalizáciou, resp. vysvetľovanie na báze psychosociálnych a ekonomických faktorov. Napr. predlžovanie veku vrcholovej výkonnosti v atletike je určite aj v dôsledku hmotnej stimulácie a možnosti celoživotného materiálneho zabezpečenia. Podobne vidím tieto tendencie aj v klasickom lyžovaní a v plávaní, resp. aj v dvoch analyzovaných kolektívnych športoch. Bol by som rád, keby sa habilitant v svojej obhajobe dotkol aj týchto oblastí faktorov.

Záver

Habilitačná práca PhDr. Radeka Vobra, PhD., vypracovaná na širokej báze empirických údajov z rokov 1970 až 2007 prináša nové poznatky o veku vrcholovej výkonnosti na príklade piatich športov. Výsledky sú relevantné použitým metodologickým nástrojom a oproti doterajším zisteniam hovoria o tendencii predlžovania veku vrcholovej výkonnosti. Autor využil širokú škálu teoretických východísk, ktoré vysvetľujú a pomenúvajú relevantné faktory optimálneho veku. Chápem, že autor sa zamerlal viac-menej na popisné charakteristiky a nehladal príčinné súvislosti, ktorých výskum by bol mimoriadne zložitý. Napriek tomu výsledky práce môžu byť obohatením teórie ale aj športovej praxe vzhľadom na aplikovateľnosť v jednotlivých disciplínach a môžu slúžiť ako dostatočná inšpirácia pre trénerov aj športovcov pri ovplyvňovaní strategických východísk dlhodobej športovej prípravy.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

1. Ako vidíte možnosti ovplyvňovania veku vrcholovej športovej výkonnosti stratégiou dlhodobej športovej prípravy v individuálnych a v kolektívnych športoch?
2. V čom vidíte príčinu rozdielneho veku vrcholovej športovej výkonnosti v behoch na dlhé vzdialenosti v európskom a v svetovom súbore?
3. Prečo je vrcholová výkonnosť z hľadiska veku vyššia na kratších plaveckých disciplínach ako na dlhších?

Závěr

Habilitační práce PhDr. Radka Vobra, PhD. „ Možnosti analýzy věku vrcholné výkonnosti na příkladu atletiky, plavání, běžeckého lyžování, ledního hokeje a fotbalu“
splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru **Kinantropologie**.

Bratislava.....

(podpis)